

Guidelines

Confirmation of compliance with guidelines

Member/EEA State: **Bulgaria**

Competent authority: **Financial Supervision Commission**

Title of guidelines: **Guidelines on systems and controls in an automated trading environment for trading platforms, investment firms and competent authorities**

Name: **Stoyan Mavrodiev**

Position: **Chairman**

Telephone number: **+359 2 9404 500**

Email address: **mavrodiev_s@fsc.bg**

I am authorised to confirm compliance with the guidelines on behalf of my competent authority:

Yes

The competent authority complies or intends to comply with the guidelines:

Yes   **No**   **The guidelines do not apply**

My competent authority does not, and does not intend to, comply with the guidelines for the following reasons¹:

The guidelines do not apply to my competent authority for the following reasons:

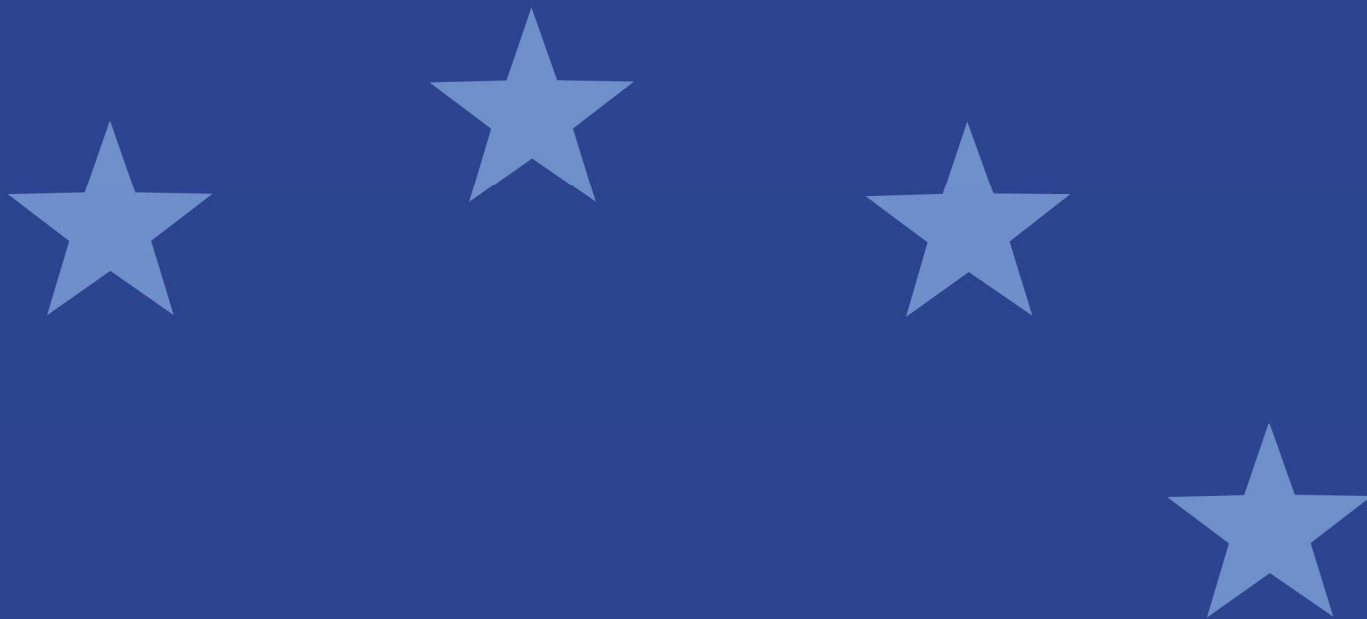
¹ In cases of partial compliance, please include the extent of compliance and of non-compliance. The fact that the competent authority does not intend to comply will be published. ESMA's Chair will decide whether to publish the reasons in accordance with the process established in ESMA's Board of Supervisors decision on the development of technical standards, guidelines and recommendations (ESMA/2011/BS/4a).

European Securities and
Markets Authority

Насоки

**Системи и контрол за автоматизирана търговия за търговски
платформи, инвестиционни посредници и компетентни органи**

Съдържание

I. Обхват	3
Какво?	3
Кой?	3
Кога?	4
Изисквания за докладване	4
II. Определения	4
III. Предназначение	6
IV. Насоки относно системите и контрола в среда за автоматизирана търговия за платформи за търговия, инвестиционни посредници и компетентни органи	6
Насока 1. Организационни изисквания за системи за електронна търговия на регулирани пазари и многостранни системи за търговия	6
Насока 2. Организационни изисквания за системи за електронна търговия на инвестиционни посредници (включително алгоритми за търговия)	9
Насока 3. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия с цел стимулиране на честна и добре функционираща търговия в среда за автоматизирана търговия	13
Насока 4. Организационни изисквания за инвестиционни посредници с цел стимулиране на честна и добре функционираща търговия в среда за автоматизирана търговия	16
Насока 5. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия с цел предотвратяване на пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) в среда за автоматизирана търговия	18
Насока 6. Организационни изисквания за инвестиционни посредници с цел предотвратяване на пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) в среда за автоматизирана търговия	21
Насока 7. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия, чиито членове/участници и потребители предоставят пряк достъп до пазара/спонсориран достъп	22
Насока 8. Организационни изисквания за инвестиционни посредници, които предоставят пряк достъп до пазара и/или спонсориран достъп	24

I. Обхват

Какво?

1. Настоящият документ съдържа насоки, издадени съгласно член 16 от Регламента за ЕОЦКП. Съгласно член 16, параграф 3 от Регламента за ЕОЦКП компетентните органи и участниците на финансовите пазари полагат всички усилия за спазване на насоките и препоръките.

Кой?

2. В настоящите насоки се представя становището на ЕОЦКП за начина на прилагане на правото на ЕС в определена област или за правилните надзорни практики в европейската система за финансов надзор. Поради това ЕОЦКП очаква всички съответни компетентни органи и участници на финансовите пазари да спазват настоящите насоки, освен ако не е посочено друго.
3. Настоящите насоки обхващат:
  - а. управлението на система за електронна търговия от регулиран пазар или многостранна система за търговия;
  - б. използването на система за електронна търговия, включително алгоритъм за търговия, от инвестиционен посредник за търгуване за собствена сметка или изпълнение на поръчки от името на клиенти; и
  - в. предоставянето на пряк достъп до пазара или спонсориран достъп от инвестиционен посредник като част от услугата за изпълнение на поръчки от името на клиенти.
4. Насоките ще засягат и дружествата, които нямат лиценз за пазарни оператори или инвестиционни посредници съгласно Директивата относно пазарите на финансови инструменти (ДПФИ). Това са дружества, които продават системи за електронна търговия на пазарни оператори или инвестиционни посредници или действат като външни доставчици на такива системи или предоставят услуги за свързване на инвестиционни посредници при достъпа им до платформи за търговия. Тези дружества ще бъдат засегнати от задълженията във връзка с платформите за търговия и инвестиционните посредници по отношение на техните системи за електронна търговия.
5. Освен това насоките ще засегнат дружествата, освободени от действието на ДПФИ, които търгуват за собствена сметка и използват платформите за търговия пряко като членове, участници или потребители, както и чрез пряк достъп до пазара (ПДП) или спонсориран достъп (СД). Те ще бъдат засегнати от насоките за честна и добре функционираща търговия за платформи за търговия по отношение на изискванията за членовете, участниците и потребителите, които нямат разрешително, както и от насоките за платформи за търговия и инвестиционни посредници по отношение на ПДП и СД.

6. Условието в насоките по отношение на инвестиционните посредници засягат инвестиционните посредници, изпълняващи поръчки от името на клиенти и/или търгуващи за собствена сметка в автоматизирана среда за търговия. Инвестиционните посредници, които управляват многостранна система за търговия, са обхванати от насоките по отношение на платформите за търговия.
7. ЕОЦКП включва в обхвата на системите за електронна търговия, използвани от инвестиционни посредници, електронни системи за изпращане на поръчки до платформи за търговия (независимо от това дали поръчките от клиентите се подават на инвестиционните посредници в електронен вид) и електронни системи, които автоматично генерират поръчки, т.е. алгоритми за търговия. Интелигентни рутери за поръчки могат да бъдат част от системите на посредника за изпращане на поръчки до платформи за търговия. За целите на тази дейност ЕОЦКП разглежда интелигентните рутери за поръчки единствено с оглед на рисковете, свързани с въвеждането на поръчки, а не например по отношение на най-доброто изпълнение.
8. Настоящите насоки не са ограничени до търговията с акции, а обхващат търговията в автоматизирана среда с всякакви финансови инструменти (както са определени в ДПФИ).
9. Както за платформите за търговия, така и за инвестиционните посредници системите и контролът, прилагани за спазването на настоящите насоки, следва да бъдат съобразени с естеството, мащаба и сложността на тяхната дейност.

Кога?

10. Настоящите насоки ще влязат в сила *един месец след публикуването им от националните компетентни органи на техните официални уебсайтове на официалния им език*. Според този срок и при условие че не е предоставена друга информация, участниците на пазара следва да могат да прилагат насоките от 1 май 2012 г.

Изисквания за докладване

11. Компетентните органи, които спазват настоящите насоки, следва да ги включат в своите надзорни практики, включително когато определени насоки в документа са насочени предимно към участници на финансовите пазари. Националните компетентни органи трябва да уведомят ЕОЦКП дали спазват или възнамеряват да спазват настоящите насоки, като посочат причините при неспазване, *два месеца след публикуването на окончателните насоки на всички официални езици на ЕС*.
12. От участниците на финансовите пазари не се изисква да докладват на ЕОЦКП дали спазват настоящите насоки.

II. Определения

13. За целите на настоящите насоки термините в курсив имат смисъла, определен в таблицата по-долу. Някои други термини, използвани в насоките, например инвестиционен посредник, имат смисъла, определен в член 4 от *Директивата относно пазарите на финансови инструменти*.

<i>Компетентни органи</i>	Компетентните органи, посочени в член 48 от ДПФИ
<i>Пряк достъп до пазара (ПДП)</i>	Договореност, при която инвестиционен посредник, който е член/участник или потребител на платформа за търговия, позволява на определени клиенти (включително подходящи контрагенти – приемливи насрещни страни) да предават поръчки в електронен вид до вътрешните системи за електронна търговия на инвестиционния посредник за автоматично последващо предаване с идентификационния номер за търговия на инвестиционния посредник до определена платформа за търговия.
<i>ЕОЦКП</i>	Европейски орган за ценни книжа и пазари
<i>Регламент за ЕОЦКП</i>	Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение № 2009/77/ЕО, ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84.
<i>Участници на финансовите пазари</i>	Лице съгласно определението в член 4, параграф 1 от регламента за ЕОЦКП „...означава всяко лице, по отношение на което се прилага изискване, предвидено в посоченото в член 1, параграф 2 законодателство [което включва ДПФИ и ДПЗ и съответните мерки за тяхното прилагане] или в национално законодателство за прилагане на това законодателство“
<i>Директива относно пазарната злоупотреба (ДПЗ)</i>	Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба), ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.
<i>Директива относно пазарите на финансови инструменти (ДПФИ)</i>	Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета, ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1.
<i>Директива за прилагане на ДПФИ</i>	Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива, ОВ L 241, 2.9.2006 г., стр. 26.
<i>Спонсориран достъп (СД)</i>	Договореност, при която инвестиционен посредник, който е член/участник или потребител на платформа за търговия, позволява на определени клиенти (включително подходящи контрагенти – приемливи насрещни страни) да подават поръчки в електронен вид и

пряко до определена платформа за търговия с идентификационния номер за търговия на инвестиционния посредник, без поръчките да се рутират през вътрешните системи за електронна търговия на инвестиционния посредник.

<i>Доклад подозрителна транзакция (ДПТ)</i>	за Доклади до компетентните органи, изисквани съгласно член 6, параграф 9 от ДПЗ, когато лице, което осъществява по занятие транзакции, има основания да подозира, че дадена операция би могла да представлява търговия с вътрешна информация или манипулиране на пазара.
<i>Алгоритъм търговия</i>	за Компютърен софтуер, работещ въз основа на основни параметри, определени от инвестиционен посредник или клиент на инвестиционен посредник, който генерира поръчки, които да се изпращат автоматично до платформи за търговия в отговор на пазарна информация.
<i>Платформа търговия</i>	за Регулиран пазар (РП) или многостранна система за търговия (МСТ).

III. Предназначение

14. Предназначението на настоящите насоки е да се гарантира общо, еднакво и съгласувано прилагане на ДПФИ и ДПЗ при прилагането им по отношение на системите и контрола, които се изискват за:

- платформи за търговия и инвестиционни посредници в среда за автоматизирана търговия и;
- платформи за търговия и инвестиционни посредници във връзка с предлагането на ПДП или СД.

IV. Насоки относно системите и контрола в среда за автоматизирана търговия за платформи за търговия, инвестиционни посредници и компетентни органи

Насока 1. Организационни изисквания за системи за електронна търговия на регулирани пазари и многостранни системи за търговия

Приложимо законодателство.

Член 39, букви б) и в) от ДПФИ за регулирани пазари

Член 14, параграф 1 и член 13, параграфи 2, 4, 5, и 6 от ДПФИ и членове 5–9, членове 13 и 14 и член 51 от директивата за прилагане на ДПФИ за многостранни системи за търговия.

Обща насока

1. При системата(ите) за електронна търговия на регулираните пазари и многостранната(ите) система(и) за търговия се гарантира, че се спазват съответните задължения съгласно ДПФИ и друго приложимо законодателство на Съюза и национално право, като се отчитат технологичните постижения и тенденциите в използването на технологии от техните членове/участници или потребители. По-специално системата(ите) следва да бъде(ат) добре адаптирана(и) към дейността за търговия, която се осъществява през нея(тях) и да е(са) достатъчно устойчива(и), за да се гарантира непрекъснато и редовно функциониране на автоматизирания(ите) пазар(и), управляван(и) от пазарния оператор или инвестиционния посредник.

Подробни насоки

2. При спазването на общата насока платформите за търговия следва да вземат под внимание поне следното:

а) Управление

- Процесът на управление е основен за изпълнението на регулаторните задължения. Платформите за търговия следва, в обхвата на своята обща рамка за управление и вземане на решения, да разработват, възлагат (включително на външен изпълнител) и наблюдават своите системи за електронна търговия чрез ясен и официално формулиран процес на управление. Чрез процеса на управление трябва да се гарантира, че се придава необходимото значение на всички съответни аспекти, включително търговски, технически, както и свързаните с рисковете и съответствието, които трябва да се вземат под внимание при вземането на важни решения. По-специално той трябва да включва принципи за спазване на изискванията и управление на риска. Освен това за процеса на управление трябва да има ясни правила за отчетност, включително процедури за одобряване на разработки, първоначално въвеждане, последващи актуализации и решаване на проблемите, установени чрез наблюдение. Също така следва да съществуват подходящи процедури за съобщаване на информация.
- В процеса на управление персоналят по съответствието следва да отговаря за осигуряването на яснота за регулаторните задължения на пазарния оператор или посредника и политиките и процедурите, чрез които се гарантира, че при използването на системи за търговия се изпълняват задълженията на пазарния оператор или посредника и че се установяват случаите на неизпълнение. Това налага персоналят по съответствието да познава начина, по който функционират системите за търговия, но не и да е запознат с техническите характеристики на системите за търговия.

б) Капацитет и устойчивост

- Системите за електронна търговия на регулираните пазари и на многостранните системи за търговия следва да разполагат с достатъчен капацитет, за да поемат приблизително прогнозираните обеми на съобщения и да бъдат гъвкави, така че капацитетът да може да се увеличава, за да се реагира на увеличаващия се поток на съобщенията и извънредните условия, които биха могли да застрашат тяхното нормално функциониране.

в) Непрекъснатост на дейността

- Платформите за търговия следва да разполагат с ефективни мерки за обезпечаване на непрекъснатост на дейността по отношение на своите системи за електронна търговия с цел справяне с инциденти, нарушаващи функционирането, включително, но не само, сринове в системата. Мерките за непрекъснатост на дейността следва да гарантират своевременно възобновяване на търговията, включително, но не само, при сринове в системата. Според необходимостта мерките следва да обхващат въпроси като:
  - а. управление на разработването и прилагането на мерките;
  - б. обмисляне на адекватен набор от възможни сценарии, свързани с функционирането на техните системи за електронна търговия, които изискват специални мерки за непрекъснатост;
  - в. осигуряване на резервен вариант за най-важните за дейността данни (включително за съответствието), които преминават през техните системи за електронна търговия;
  - г. процедурите за прехвърляне към резервен сайт и функциониране на системата за електронна търговия от него;
  - д. обучение на персонала за осъществяването на мерките и функциите на отделните лица във връзка с тях; и
  - е. непрекъснатата програма за изпитване, оценка и преразглеждане на мерките, включително процедури за промяна на мерките в зависимост от резултатите от тази програма.

г) Изпитване

- Платформите за търговия следва, преди въвеждането на система за електронна търговия и преди въвеждането на актуализации, да използват ясно определени методологии за разработване и изпитване. Чрез използването на тези методологии следва да се гарантира, че, наред с другото, функционирането на системата за електронна търговия е съвместимо със задълженията на регулираните пазари и многостранните системи за търговия съгласно ДПФИ и друго съответно законодателство на Съюза или национално право, че контролът на изпълнението на изискванията и управлението на риска, заложен в системите, действа по предназначение (включително автоматично генериране на доклади за грешки) и че системата за електронна търговия може да продължи да работи ефективно в извънредни пазарни условия.

д) Наблюдение и преразглеждане

- Платформите за търговия следва да наблюдават в реално време своите системи за електронна търговия. Те следва да решават адекватно установените проблеми възможно най-бързо по реда на приоритет и при необходимост да бъдат в състояние да настройват, ограничават действието или спират системата за електронна търговия. Решенията за действия за справяне с проблеми със системите за електронна търговия следва да бъдат съобразени с необходимостта, доколкото е възможно, работещите платформи за търговия да функционират нормално.

- За да се гарантира, че платформите за търговия са винаги ефективни, операторите на тези платформи за търговия следва периодично да преразглеждат и оценяват своите системи за електронна търговия, както и свързания с тях процес на управление, отчетност и одобряване и съответните мерки за непрекъснатост на дейността. Те следва да работят въз основа на тези прегледи и оценки с цел коригиране на недостатъците. При процеса на преразглеждане и оценка следва да е налице известна степен на независимост, която може да бъде постигната например чрез включването на вътрешен одит или трети страни.

е) Сигурност

- Платформите за търговия следва да разполагат с процедури и мерки за физическа и електронна сигурност, предназначени да защитават техните системи за електронна търговия от злоупотреби или неразрешен достъп и да гарантират неприкосновеността на данните, които са част от системите или преминават през тях.

ж) Обезпечаване с персонал

- Платформите следва да разполагат с процедури и мерки, включително подбор на персонал и обучение, за определяне на техните нужди от персонал и за гарантиране, че назначават достатъчен брой служители с необходимите умения и експертен опит за управление на техните системи за електронна търговия. Това включва назначаване на персонал с познания за съответните системи за електронна търговия, наблюдение и изпитване на тези системи и на вида търговия, който ще се предприема от членовете/участниците на регулираните пазари или потребителите на многостранни системи за търговия, както и на регулаторните задължения спрямо регулираните пазари и многостранните системи за търговия.

з) Поддържане на архив и сътрудничество

- Платформите за търговия следва да поддържат архив за своите системи за електронна търговия, който да обхваща поне въпросите, посочени в букви а)–ж) по-горе. Това включва информация за важни решения, свойства на системите, методологии за изпитване, резултати от изпитвания и периодични прегледи. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения на платформата за търговия. Пазарните оператори и инвестиционните посредници, управляващи многостранни системи за търговия, следва да съхраняват архива поне 5 години. Пазарните оператори, управляващи регулирани пазари, следва да ги съхраняват поне толкова дълго, колкото се изисква от техния национален компетентен орган.
- Платформите за търговия следва да уведомяват компетентните органи в съответствие с мерките за надзор, които съществуват в тяхната държава-членка, за всички съществени рискове, които могат да засегнат стабилното управление на техническите операции на системата и за сериозните инциденти, когато рисковете прераснат в реален проблем.

Насока 2. Организационни изисквания за системи за електронна търговия на инвестиционни посредници (включително алгоритми за търговия)

Приложимо законодателство. Член 13, параграфи 2, 4, 5 и 6 от ДПФИ и членове 5–9, членове 13 и 14 и член 51 от директивата за прилагане на ДПФИ

Обща насока

1. Системата(ите) за електронна търговия на инвестиционните посредници, включително алгоритмите за търговия, следва да гарантира(т), че посредникът спазва съответните задължения съгласно ДПФИ и друго приложимо законодателство на Съюза и национално право, както и правилата за платформите за търговия, до които изпраща поръчки. По-специално системата(ите) следва да бъде(ат) адаптирана(и) към дейността, която се осъществява през нея(тях) и е(са) достатъчно устойчива(и), за да гарантира(т) непрекъснатата и редовна работа при извършване на инвестиционните услуги и дейности в среда за автоматизирана търговия.

Подробни насоки

2. При спазването на общата насока инвестиционните посредници следва да вземат под внимание поне следното:

а) Управление

- Процесът на управление е основен за спазването на регулаторните задължения. Инвестиционните посредници следва, в обхвата на своята обща рамка за управление и вземане на решения, да разработват, възлагат (включително на външен изпълнител) и наблюдават своите системи за електронна търговия, включително алгоритмите за търговия, чрез ясен и официално формулиран процес на управление. Чрез процеса на управление трябва да се гарантира, че се придава необходимото значение на всички съответни аспекти, включително търговски, технически, както и свързаните с рисковете и съответствието, които трябва да се вземат под внимание при вземането на важни решения. По-специално той трябва да включва принципи за спазване на изискванията и управление на риска. Освен това за процеса на управление трябва да има ясни правила за отчетност, включително процедури за одобряване на разработки, първоначално въвеждане, последващи актуализации и решаване на проблемите, установени чрез наблюдение. Също така следва да съществуват подходящи процедури за съобщаване на информация.
- В процеса на управление персоналят по съответствието следва да отговаря за осигуряването на яснота за регулаторните задължения на посредника и политиките и процедурите, чрез които да се гарантира, че при използването на системи и алгоритми за търговия се изпълняват задълженията на посредника и че се установяват случаите на неизпълнение. Това налага персоналят по съответствието да познава начина, по който функционират системите и алгоритмите за търговия, но не и да е запознат с техническите характеристики на системите или алгоритмите за търговия.

б) Капацитет и устойчивост

- Системите за електронна търговия на посредниците следва да разполагат с достатъчен капацитет, за да поемат приблизително прогнозираните обеми на съобщения. Капацитетът следва да бъде гъвкав и да позволява реакция спрямо увеличаващия се поток на

съобщенията и извънредните условия, които биха могли да застрашат нормалното функциониране на системата.

в) Непрекъснатост на дейността

- Инвестиционните посредници следва да разполагат с адекватни, разумни и ефективни мерки за обезпечаване на непрекъснатост на дейността по отношение на своите системи за електронна търговия с цел справяне с инциденти, нарушаващи функционирането (които при необходимост могат да гарантират своевременно възобновяване на търговията), включително, но не само, при срывове на системата, като мерките следва да обхващат, когато е целесъобразно, въпроси като:
  - а. управление на разработването и прилагането на мерките;
  - б. обмисляне на адекватен набор от възможни сценарии, свързани с функционирането на техните системи за електронна търговия, които изискват специфични мерки за непрекъснатост;
  - в. осигуряването на резервен вариант за най-важните за дейността данни (включително за съответствието), които преминават през техните системи за електронна търговия;
  - г. процедурите за прехвърляне към резервен сайт и функциониране на системата за електронна търговия от него;
  - д. обучение на персонала за осъществяването на мерките и функциите на отделите лица във връзка с тях; и
  - е. непрекъснатата програма за изпитване, оценка и преразглеждане на мерките, включително процедури за промяна на мерките в зависимост от резултатите от тази програма.

г) Изпитване

- Инвестиционните посредници следва, преди въвеждането на система за електронна търговия или алгоритъм за търговия и преди въвеждането на актуализации, да използват ясно определени методологии за разработване и изпитване. По отношение на алгоритмите това може да включва симулиране на дейността/изпитване на резервен сайт или офлайн изпитване в среда за изпитване на платформа за търговия (когато пазарните оператори позволяват изпитване). Чрез използването на тези методологии следва да се гарантира, че, наред с другото, функционирането на системата за електронна търговия или на алгоритъма за търговия е съвместимо със задълженията на инвестиционния посредник съгласно ДПФИ и друго съответно законодателство на Съюза или национално право, както и с правилата на платформите за търговия, които използват, че контролът на изпълнението на изискванията и управлението на риска, заложен в системата или алгоритъма, действа по предназначение (включително автоматично генериране на доклади за грешки) и че системата за електронна търговия или алгоритъмът може да продължи да работи ефективно в извънредни пазарни условия. Ефективната работа в извънредни пазарни условия може да изисква (но не непременно) спиране на системата или алгоритъма при тези условия.

- Инвестиционният посредник следва да приспособява изпитванията на алгоритмите за търговия (включително изпитванията извън реалната среда за търговия) спрямо стратегията на дружеството, която ще използва алгоритъмът (включително пазарите, до които ще изпраща поръчки, и техните структури). Инвестиционният посредник следва също да гарантира, че изпитванията са съизмерими с рисковете, които стратегията може да породи за него и за честното и добро функциониране на пазарите, управлявани от платформите за търговия, до които посредникът предвижда да се изпращат поръчки чрез алгоритъма. Инвестиционните посредници следва да предприемат допълнително изпитване, ако пазарите, на които ще се използва алгоритъмът, претърпят промени в сравнение с първоначалните намерения.
- Инвестиционните посредници следва да процедират при въвеждането на алгоритми за търговия в реална среда по контролиран и внимателен начин, като например се поставят ограничения за броя на финансовите инструменти, които се търгуват, стойността и броя на поръчките, както и броя на пазарите, до които се изпращат поръчки, за да може посредникът да следи дали алгоритъмът работи според очакванията в реална среда и да прави промени, ако това не е така.

д) Наблюдение и преразглеждане

- Инвестиционните посредници следва да наблюдават в реално време своите системи за електронна търговия, включително алгоритмите за търговия. Те следва да решават адекватно установените проблеми възможно най-бързо в реда на приоритетност и при необходимост да бъдат в състояние да настройват, ограничават действието или спират незабавно своята система за електронна търговия или алгоритъма за търговия. Когато предприемат действия за справяне с проблеми със своите системи за електронна търговия, инвестиционните посредници следва, доколкото е възможно, да се съобразяват с необходимостта членовете/участниците и потребителите на регулираните пазари да действат добре организирано.
- Инвестиционните посредници следва периодично да преразглеждат и оценяват своите системи за електронна търговия и алгоритми за търговия, както и свързаната с тях рамка за управление, отчетност и одобряване и съответните мерки за непрекъснатост на дейността. Те следва да действат въз основа на тези прегледи и оценки за коригиране на установените недостатъци. При процеса на преразглеждане и оценка следва да е налице известна степен на независимост, която може да бъде постигната например чрез включването на вътрешен одит или трети страни. Прегледите на работата на алгоритмите за търговия следва да включват оценка на въздействието върху интегритета и устойчивостта на пазара, както и анализ на печалбите и загубите по стратегиите, за които се използва алгоритъмът.

е) Сигурност

- Инвестиционните посредници следва да разполагат с процедури и мерки за физическа и електронна сигурност, предназначени да защитават системите за електронна търговия и алгоритмите за търговия от злоупотреби или неразрешен достъп и да гарантират неприкосновеността на данните, които са част от системите и алгоритмите или преминават през тях.

ж) Обезпечаване с персонал

- Инвестиционните посредници следва да разполагат с процедури и мерки, включително подбор на персонал и обучение, за определяне на техните нужди от персонал и за назначаване на достатъчен брой служители с необходимите умения и експертен опит за управление на техните системи за електронна търговия и алгоритми за търговия. Това включва назначаване на персонал с познания за съответните системи за електронна търговия и алгоритми, наблюдение и изпитване на тези системи и алгоритми и на вида на стратегиите за търговия, които предприемачът ще разгръща чрез своите системи и алгоритми за търговия, както и на регулаторните задължения на предприемачите.

з) Поддържане на архив и сътрудничество

- Инвестиционните посредници следва да поддържат в продължение на поне пет години архив за своите системи за електронна търговия (и алгоритми за търговия) по отношение на въпросите, засегнати в параграф 3, включително информация за важни решения, стратегията или стратегиите за търговия, за чието изпълнение се използва всеки алгоритъм, свойства на системите, методологии за изпитване, резултати от изпитвания и периодични преразглеждания. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения от страна на посредниците.
- Инвестиционните посредници следва да уведомяват компетентните органи в съответствие с надзорната уредба, които съществуват в тяхната държава-членка, за всички съществени рискове, които могат да засегнат стабилното управление на техническите операции на техните системи за електронна търговия и алгоритми и сериозните инциденти, когато рисковете прераснат в реален проблем.

Насока 3. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия с цел стимулиране на честна и добре функционираща търговия в среда за автоматизирана търговия

Приложимо законодателство.

Член 39, букви б), в) и г), член 42 и член 43 от ДПФИ за регулирани пазари.

Член 14, параграфи 1 и 4, член 13, параграфи 2, 5 и 6, член 42, параграф 3 и член 26 от ДПФИ и членове 13 и 14 и член 51 от Директивата за прилагане на ДПФИ за многостранни системи за търговия.

Обща насока

1. Правилата и процедурите на регулираните пазари и многостранните системи за търговия за честна и добре функционираща търговия на техните електронни пазари следва да са съобразени с естеството и мащаба на търговията на тези пазари, включително вида на членовете, участниците и потребителите и техните стратегии за търговия.

Подробни насоки

2. При спазването на общата насока правилата и процедурите на платформите за търговия следва да включват поне:

а) Изисквания за членовете или участниците, които не са кредитни институции или инвестиционни посредници

- Платформите за търговия следва да извършват надлежни проверки на заявленията от лица, които искат да станат членове/участници или потребители и които не са кредитни институции или инвестиционни посредници съгласно правото на ЕС.
- Платформите за търговия следва да имат организационни изисквания за членовете или участниците, които не са кредитни институции или инвестиционни посредници (като при необходимост се взема под внимание контролът, упражняван върху посредниците, получили лиценз извън ЕИП), включително изисквания за наблюдение на търговията по отношение на правилата на платформата и управлението на риска. Правилата на платформите за търговия следва да изискват от членовете/участниците и потребителите, които не са инвестиционни посредници, да спазват насоките, предвидени за инвестиционни посредници в настоящия документ.

б) Съвместимост по отношение на информационните технологии

- Платформите за търговия следва да имат стандартизирано изпитване за съответствие с цел да се гарантира, че системите, които членове и участници използват за достъп до платформата, имат минимално равнище на функционалност, което е съвместимо със системата за електронна търговия на платформите за търговия и което няма да представлява заплаха за честната и добре функционираща търговия на платформата.

в) Контрол преди и след момента на търгуване

- За да се гарантира, че на платформата се извършва честна и добре функционираща търговия, платформите за търговия следва да имат минимални изисквания за контрол на членовете/участниците и потребителите преди и след момента на търгуване при техните дейности по търгуване (включително контрол, чрез който се гарантира, че няма неразрешен достъп до системите за търговия). По-специално следва да съществува контрол за филтриране на цената и количеството на поръчката (това изискване не засяга отговорността на членовете/участниците или потребителите да извършват собствен контрол преди и след момента на търгуване).

г) Достъп и знания на търговците

- Платформите за търговия следва да имат стандарти, обхващащи знанията на лицата, които са членове/участници и потребители и които ще използват системи за въвеждане на поръчки.

д) Ограничения за достъпа и намеса в транзакциите

- Платформите за търговия следва да могат да предотвратяват изцяло или частично достъпа на членове или участници до своите пазари и да анулират, променят или коригират дадена транзакция. Правилата и процедурите за анулиране, промяна или коригиране на търговски

операции следва да бъдат прозрачни за членовете/участниците и потребителите на регулирания пазар или многостранната система за търговия.

е) Мерки за справяне с прекомерно претоварване на електронната книга (дневник) за поръчки

- Платформите за търговия следва да разполагат с мерки за предотвратяване на прекомерно претоварване на електронната книга (дневник) за поръчки във всеки един момент, предимно чрез ограничения за един участник по отношение на капацитета за въвеждане на поръчки.

ж) Предотвратяване на нарушаването на ограниченията за капацитета

- Платформите за търговия следва да разполагат с мерки (като например контролиране на скоростта) за предотвратяване на нарушаването на ограниченията за капацитета за съобщения. На членовете/участниците и потребителите следва да се предостави поне рамката на тези мерки.

з) Мерки за ограничаване или спиране на търговията

- Платформите за търговия следва да разполагат с мерки (например прекъсвания поради колебания или автоматично отхвърляне на поръчки, които са извън определените граници за обем и цени) за ограничаване на търговията или за спиране на търговията с единични или множествени финансови инструменти, когато е необходимо, с цел поддържане на добре функциониращ пазар. На членовете/участниците и потребителите следва да се предостави поне рамката на тези мерки.

и) Получаване на информация от членове/участници и потребители

- Платформите за търговия следва да могат да получават информация от член/участник или потребител с цел да се улесни наблюдението на спазването на правилата и процедурите на регулирания пазар или на многостранната система за търговия, свързани с организационните изисквания и контрола на търговията.

й) Наблюдение

- Когато функционират, платформите за търговия следва да наблюдават своите пазари, доколкото е възможно в реално време, за евентуални признаци на неправилно функционираща търговия. Наблюдението следва да се извършва от персонал, който разбира функционирането на пазара. Този персонал следва да бъде достъпен за националния компетентен орган и да разполага с правомощия да предприема коригиращи действия, когато е необходимо, с цел защита на честната и добре функционираща търговия.

к) Поддържане на архив и сътрудничество

- i) Платформите за търговия следва да поддържат архив за въпросите, засегнати в букви а)–й) по-горе, включително за въпроси, които възникват във връзка с посочените политики и процедури. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения на

платформите за търговия. Пазарните оператори и инвестиционните посредници, управляващи многостранни системи за търговия, следва да съхраняват архива поне 5 години. Пазарните оператори, управляващи регулирани пазари, следва да ги съхраняват поне толкова дълго, колкото се изисква от техния национален компетентен орган.

- ii) Платформите за търговия следва да уведомяват компетентните органи в съответствие с надзорната уредба, които съществуват в тяхната държава-членка, за съществените рискове, които могат да засегнат честната и добре функционираща търговия и за сериозните инциденти, когато рисковете прераснат в реален проблем.

Насока 4. Организационни изисквания за инвестиционни посредници с цел стимулиране на честна и добре функционираща търговия в среда за автоматизирана търговия

Приложимо законодателство. Член 13, параграфи 2, 4, 5 и 6 от ДПФИ и членове 5, 6, 7 и 9, както и членове 13 и 14 и член 51 от Директивата за прилагане на ДПФИ.

Обща насока

1. Инвестиционните посредници трябва да разполагат с политики и процедури, с които да гарантират, че техните дейности за автоматизирана търговия, включително когато предоставят ПДП или СД на платформи за търговия, са съобразени с техните регулаторни изисквания съгласно ДПФИ и друго съответно законодателство на Съюза и национално право, и по-специално, че те управляват рисковете, свързани с тези дейности по търгуване.

Подробни насоки

2. При следване на общата насока в дейностите на инвестиционните посредници за автоматизирана търговия следва да бъдат отчетени поне следните въпроси:

а) Параметри за цена или размер (обем)

– Инвестиционните посредници трябва да могат автоматично да блокират или анулират поръчки, които не отговарят на параметрите за цена или размер (съответно диференцирани според различните финансови инструменти), като се прави преценка за всяка отделна поръчка или за определен период от време или за двете едновременно.

б) Разрешително за търговия

– Инвестиционните посредници следва да могат автоматично да блокират или анулират поръчки от търговец, ако разберат за финансов инструмент, за който даден търговец няма разрешително да търгува.

в) Управление на риска

– Инвестиционните посредници следва да могат автоматично да блокират или анулират поръчки, когато има риск да застрашат собствените прагове на управление на риска на посредника. Контрол следва да се прилага при необходимост и в зависимост от рисковете във

връзка с индивидуални клиенти или финансови инструменти или групи от клиенти или финансови инструменти, рисковете във връзка с индивидуални търговци, бюра за търговия или инвестиционния посредник като цяло.

г) Съгласуваност с регулаторната и правната рамка

– Електронните системи на инвестиционните посредници и поръчките, които генерират, следва да бъдат съгласувани със задълженията на посредника съгласно ДПФИ или друго съответно законодателство на Съюза или национално право, или съгласно правилата на регулирания пазар или многостранните системи за търговия, до които ще се изпраща поръчката (включително правилата относно честната и добре функционираща търговия).

д) Задължение за докладване във връзка с надзорната уредба

– Инвестиционните посредници следва да уведомяват компетентните органи в съответствие с мерките за надзор, която съществува в тяхната държава-членка, за съществените рискове, които могат да засегнат честната и добре функционираща търговия, и за сериозните инциденти, когато рисковете прераснат в реален проблем.

е) Отмяна на предварителен контрол

– Инвестиционните посредници следва да разполагат с процедури и мерки за обработване на поръчки, които са били блокирани автоматично чрез предварителния контрол на посредника, но които инвестиционният посредник желае да изпрати. Благодарение на тези процедури и мерки персоналят по съответствието и управлението на риска следва да е наясно кога контролът се отменя, като се изисква неговото одобрение за отмяната на този контрол.

ж) Обучение по процедурите за въвеждане на поръчки

– Инвестиционните посредници следва да гарантират, че служителите, ангажирани с въвеждане на поръчки, получават адекватно обучение за процедурите за въвеждане на поръчки, например чрез обучение от опитни търговци на работното място или обучение в зала, включително за спазване на изискванията, наложени от платформите за търговия, преди да им се позволи да използват системи за въвеждане на поръчки.

з) Наблюдение и достъп до компетентен и упълномощен персонал

– Инвестиционните посредници следва в часовете, когато изпращат поръчки до платформите за търговия да следят поръчките си, доколкото е възможно в реално време, включително в контекста на различни пазари, за потенциални признаци на неправилно функционираща търговия. Наблюдението следва да се извършва от персонал, който познава търговския поток на посредника. Тези членове на персонала трябва да бъдат достъпни за компетентния орган в държавата на посредника и за платформите за търговия, в които работи посредникът, и следва да разполагат с правомощия да предприемат коригиращи действия, когато е необходимо.

и) Внимателно наблюдение от страна на персонала по съответствието

– Инвестиционните посредници следва да гарантират, че персоналят по съответствието може да следи отблизо дейността на посредника за електронна търговия, за да бъде в състояние да

реагира бързо и да коригира всички проблеми или нарушения на разпоредбите, които може да възникнат.

й) Контрол на трафика на съобщенията

– Инвестиционните посредници следва да гарантират, че извършват контрол на трафика на съобщенията до индивидуални платформи за търговия.

к) Управление на оперативния риск

– Инвестиционните посредници следва да управляват оперативните рискове при електронната търговия чрез подходящи и съразмерни мерки за управление, системи за вътрешен контрол и вътрешна отчетност, като се съобразяват, когато е целесъобразно, с Насоките на Комитета на европейските органи за банков надзор относно управлението на оперативния риск при дейностите, свързани с пазара¹.

л) Съвместимост по отношение на информационните технологии

– Инвестиционните посредници следва да гарантират, че системите, които използват за достъп до платформа за търговия, имат минимално равнище на функционалност, което е съвместимо със системите за електронна търговия на платформата за търговия и което няма да представлява заплаха за честната и добре функционираща търговия на платформата.

м) Поддържане на архив и сътрудничество

- i. Инвестиционните посредници следва да поддържат архив в продължение на поне пет години за въпросите, засегнати в букви а)–л) по-горе. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения от страна на посредниците.
- ii. Инвестиционните посредници следва да уведомяват компетентните органи в съответствие с надзорната уредба, която съществува в тяхната държава-членка, за съществените рискове, които могат да засегнат честната и добре функционираща търговия, и за сериозните инциденти, когато рисковете прераснат в реален проблем.

Насока 5. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия с цел предотвратяване на пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) в среда за автоматизирана търговия

Приложимо законодателство

Член 39, букви б) и г) и член 43 от ДПФИ и член 6, параграфи 6 и 9 от ДПЗ и от член 7 до член 10 от Директива 2004/72/ЕО за прилагане на ДПЗ за регулирувани пазари.

---

¹ Достъпни на адрес [http://www.esa.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-\(Guidelines-on-the-management-of-op.aspx](http://www.esa.europa.eu/documents/Publications/Standards---Guidelines/2010/Management-of-op-risk/CEBS-2010-216-(Guidelines-on-the-management-of-op.aspx)

Член 14, параграф 1, член 13, параграфи 2, 5 и 6, както и член 26 от ДПФИ, от член 5 до член 9 и член 51 от директивата за прилагане на ДПФИ и член 6, параграфи 6 и 9 от ДПЗ и от член 7 до член 10 от Директива 2004/72/ЕО за прилагане на ДПЗ за многостранни системи за търговия.

Обща насока

1. Платформите за търговия следва да разполагат с ефективни мерки и процедури, като се съобразяват със специфичните надзорни мерки/разпоредби в тяхната държава-членка, които им позволяват да установяват поведение на техни членове/участници и потребители, което може да е свързано с пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара) в среда за автоматизирана търговия.
2. Потенциалните случаи на манипулиране на пазара, които могат да породят сериозна загриженост в среда за автоматизирана търговия, включват:
  - **Леки поръчки (Ping orders)** — въвеждане на малки поръчки, за да се установи равнището на скритите поръчки, и по-специално използвано, за да се прецени какво се предлага на скрити платформи.
  - **Претоварване с поръчки (Quote stuffing)** — въвеждане на голям брой поръчки и/или анулиране/актуализиране на поръчки с цел да се създаде несигурност за другите участници, като се забави техният процес, както и да се прикрие тяхната стратегия.
  - **Стимулиране на тенденция (Momentum ignition)** — въвеждане на поръчки или поредица от поръчки с цел започване или утвърждаване на тенденция и насърчаване на други участници да ускорят или разширят тенденцията, за да се създаде възможност за развитие/отваряне на позиция на изгодна цена.
  - **Разслоение и подмамване (Layering and Spoofing)** — пускане на няколко поръчки, често далече от обсега на едната страна от електронната книга за поръчки, с намерението да се извърши транзакция на другата страна на електронната книга за поръчки. Когато тази транзакция се осъществи, манипулативните поръчки се премахват.

Подробни насоки

3. При спазването на общата насока мерките и процедурите на платформите за търговия, чрез които се цели предотвратяване и установяване на поведение на техни членове/участници и потребители, което може да е свързано с пазарна злоупотреба и по-специално манипулиране на пазара в среда за автоматизирана търговия, следва да включват поне:
  - а) **Обезпечаване с персонал**
    - Платформите за търговия следва да имат достатъчно персонал, който познава нормативната уредба и дейността за търговия и притежава умения да наблюдава търговската дейност в среда за автоматизирана търговия и да установява поведение, което поражда съмнения за пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара), при условие, че наблюдението на пазарните злоупотреби попада в обхвата на тяхната отговорност.
  - б) **Наблюдение**

- Платформите за търговия следва да разполагат поне със системи (включително автоматизирани системи за предупреждение за транзакции и поръчки) с достатъчен капацитет да обслужват генериране на поръчки и транзакции с голяма честота и трансмисии с малко време за изчакване с цел да се наблюдават, като се прилагат достатъчно оптимални периоди от време, въведени поръчки и транзакции, предприети от членове/участници и потребители и всяко поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара, включително когато платформата за търговия може да следи това поведение на различни пазари) и със способността за проследяване на неблагоприятни транзакции, предприети от членове/участници и потребители, както и въведени/анулирани поръчки, които може да са свързани с манипулиране на пазара.

в) Мерки за установяване и докладване на подозрителни транзакции и поръчки

- Платформите за търговия следва да разполагат с мерки за идентифициране на транзакциите, като се препоръчва мерките да обхващат и поръчките², за които се изискват доклади за подозрителни транзакции (ДПТ) до компетентните органи във връзка с пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) и да изготвят своевременно тези доклади (ако са предприети първоначални проверки, даден доклад следва да бъде изготвен възможно най-бързо, в случай че при проверките не се намери задоволително обяснение за установеното поведение).

г) Преразглеждане

- Платформите за търговия следва да извършват периодични прегледи и вътрешни одити на процедурите и мерките с цел предотвратяване и установяване на случаи на поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба.

д) Поддържане на архив и сътрудничество

- Платформите за търговия следва да поддържат архив по въпросите, засегнати в букви а)–г) по-горе, включително ефективни справки за одитите относно това как е разгледан всеки сигнал за евентуално подозрително поведение, независимо от това дали е изготвен доклад до съответните компетентни органи. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения на платформите за търговия. Пазарните оператори и инвестиционните посредници, управляващи многостранни системи за търговия, следва да съхраняват архива поне 5 години. Пазарните оператори, управляващи регулирани пазари, следва да го съхраняват поне толкова дълго, колкото се изисква от техния национален компетентен орган.

---

² Първи и трети набор от насоките от трето ниво на Европейският комитет на регулаторите по ценни книжа (ЕКРЦК) по отношение на прилагането на ДПЗ, ЕКРЦК вече е представил насоки за докладите за подозрителни транзакции (ДПТ), в които се посочва: „ЕКРЦК счита, че когато неизпълнена поръчка за транзакция поражда съмнения за пазарна злоупотреба, се препоръчва, ако това вече не се изисква съгласно национално законодателство, подозрението да се съобщи на компетентния орган“. В насоката се предоставя и стандартна бланка за ДПТ (раздели IV и V от насоката от май 2005 г. (референтен номер : CESR/04-505b) и раздел 2 от насоката от май 2009 г. (референтен номер: CESR/09-219)).

Насока 6.Организационни изисквания за инвестиционни посредници с цел предотвратяване на пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) в среда за автоматизирана търговия

Приложимо законодателство. Член 13, параграфи 2, 5 и 6 от ДПФИ и членове 5, 6 и 9 от Директивата за прилагане на ДПФИ, както и член 6, параграф 9 от ДПЗ и от член 7 до член 10 от Директива 2004/72/ЕО за прилагане на ДПЗ

Обща насока

1. Инвестиционните посредници следва да имат въведени политики и процедури за минимизиране на риска от възникване на пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара) във връзка с тяхната дейност за автоматизирана търговия.
2. Видовете пазарни манипулации, които могат да породят сериозна загриженост във високо автоматизирана среда за търговия, бяха описани в насока 5 (параграф 2 от общата насока).

Подробни насоки

3. При спазването на общата насока политиките и процедурите на инвестиционните посредници, участващи в дейности за автоматизирани търговия, следва да включват поне:

а) Познания, умения и правомощия на персонала по съответствието

- Инвестиционните посредници следва да разполагат с процедури, чрез които да гарантират, че персоналот, изпълняващ функции във връзка със съответствието, притежава достатъчно познания (за нормативната уредба и дейността за търговия), умения и правомощия да поиска обяснения от персонала, отговарящ за търговията, когато дейността за търговия поражда подозрения за пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара).

б) Обучение по отношение на пазарна злоупотреба

- Инвестиционните посредници следва да осигуряват първоначално и редовно опреснително обучение за това какво представлява пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара) за всички лица, участващи в изпълнението на поръчки от името на клиенти и търгуващи за собствена сметка.

в) Дейност за наблюдение

- Инвестиционните посредници следва да наблюдават дейностите на лицата/алгоритмите, търгуващи от името на посредника, и дейностите по търгуване на клиентите, като вземат под внимание подадените, променените или анулираните поръчки, както и извършените транзакции. Това следва да включва наличието на адекватни системи (включително автоматизирани системи за предупреждаване), като се прилагат достатъчно оптимални периоди от време, за отбелязване на всяко поведение, което е възможно да породи подозрения за пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара), включително (когато посредникът може да следи това) поведение на различни пазари.

г) Мерки за установяване и докладване на подозрителни транзакции и поръчки

- Инвестиционните посредници следва да разполагат с мерки за идентифициране на транзакциите, като се препоръчва мерките да обхващат и поръчките, които изискват доклади за подозрителни транзакции (ДПТ) до компетентните органи във връзка с пазарни злоупотреби (по-специално манипулиране на пазара), и да изготвят своевременно тези доклади (ако са предприети първоначални проверки, даден доклад следва да бъде изготвен възможно най-бързо, в случай че при проверките не се намери задоволително обяснение за установеното поведение).

д) Периодични прегледи и вътрешни одити на мерките и процедурите за съответствие

- Инвестиционните посредници следва да извършват периодични прегледи и вътрешни одити на процедурите и мерките с цел предотвратяване и установяване на отделни случаи на поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба.

е) Често преразглеждане на мерките, уреждащи достъпа на персонала до системите за търговия.

- Инвестиционните посредници следва да съхраняват в продължение на поне 5 години архив за мерките и процедурите за установяване на поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба, който да обхваща въпросите, посочени в букви а)–д) по-горе, включително ефективен одит относно това как е разгледан всеки сигнал за евентуално подозрително поведение, независимо от това дали е изготвен доклад до съответните компетентни органи. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения от страна на посредниците.

Насока 7. Организационни изисквания за регулирани пазари и многостранни системи за търговия, чиито членове/участници и потребители предоставят пряк достъп до пазара/спонсориран достъп

Приложимо законодателство.

Член 39, буква б и член 43, параграф 1 от ДПФИ за регулирани пазари.

Член 14, параграф 1, член 13, параграфи 2, 5 и 6, както и член 26, параграф 1 от ДПФИ и от член 5 до член 9 и член 51 от Директивата за прилагане на ДПФИ за многостранни системи за търговия.

Обща насока

1. Платформите за търговия следва да разполагат с правила и процедури, чрез които да се гарантира, че когато позволяват на членове/участници или потребители да предоставят пряк достъп до пазара/спонсориран достъп (ПДП/СД), предоставянето на ПДП/СД е съвместимо с честната и добре функционираща търговия. Важно е платформите за търговия и техните членове/участници да поддържат контрола и да наблюдават своите системи, за да се минимизират потенциалните нарушения, причинени от тези трети страни, така че да се избегне уязвимостта на платформите за търговия към потенциално нередно поведение или пазарна злоупотреба на клиенти с ПДП/СД или към техни неадекватни/грешни системи.

Подробни насоки

2. При спазването на общата насока платформите за търговия следва да определят дали на техните членове/участници или потребители се позволява да предоставят ПДП и/или СД. Когато те позволяват на членовете или участниците да предлагат ПДП и/или СД, в техните правила и процедури следва бъде взето под внимание поне следното:

а) Крайна отговорност за съобщенията, включително поръчките и евентуални намеси и санкции

- Платформите за търговия следва да посочат ясно, че членът/участникът или потребителят носи цялата отговорност за всички съобщения, включително поръчките, въведени с неговите кодове за търговия, и поради това може да бъде обект на намеса (включително прекратяване на достъпа на члена/участника или потребителя до платформата за търговия) и санкции за всички нарушения на правилата или процедурите във връзка с тези поръчки.

б) Вторична отговорност при предоставяне на ПДП/СД

- В договореностите за ПДП/СД между платформите за търговия и доставчик на ПДП/СД следва да се подчертае, че доставчикът на пряк достъп до пазара/спонсориран достъп продължава да бъде отговорен пред платформата за търговия за всички транзакции, при които се използва техният идентификационен код за участник на пазара или друг вид средство за идентификация.

в) Изисквания за членове/участници при предоставяне на ПДП/СД

- Съгласно насока 3 платформите за търговия следва да изискват от членовете/участниците или потребителите да разполагат с адекватни системи и ефективен контрол, включително контрол преди и след търгуването, за да се гарантира, че предоставянето на ПДП/СД не засяга неблагоприятно спазването на правилата на регулирания пазар или на многостранната система за търговия, не води до неправилно функционираща търговия или не улеснява поведение, което може да е свързано с пазарна злоупотреба. Това се прилага по същия начин, когато член/участник или потребител предоставя ПДП/СД.

г) Надлежна проверка преди предоставянето на ПДП/СД

- Платформите за търговия следва да изискват от членовете/потребителите или участниците да извършват надлежна проверка на клиентите, на които предоставят ПДП/СД.

д) Права на достъп

- Платформите за търговия следва да могат да отхвърлят искане от член/участник или потребител да се позволи предоставянето на СД на клиент, когато при регулирания пазар или многостранната система за търговия няма убеденост, че това ще съответства на правилата и процедурите за честна и добре функционираща търговия. По отношение на открития СД вж. насока 8.

е) Наблюдение на поръчките

- Платформите за търговия следва, като част от задълженията си за наблюдение на своите пазари съгласно насока 3, да следят поръчките, изпращани до техните системи от клиенти на член/участник със СД.

ж) Потенциални намеси при СД

- i) Платформите за търговия следва да могат да преустановяват или оттеглят СД, след като е бил предоставен, когато при регулирания пазар или многостранната система за търговия няма убеденост, че продължаването на достъпа ще съответства на неговите/нейните правила и процедури за честна и добре функционираща търговия.
- ii) Платформите за търговия следва да могат да спират поръчки от лице, търгуващо чрез СД отделно от поръчките на членовете или участниците, спонсориращи достъпа на това лице чрез предоставяне на уникални потребителски идентификационни номера на клиенти, които участват на пазара чрез СД.
- iii) Платформите за търговия следва да могат да извършват, когато е необходимо, преглед на системите за вътрешен контрол на риска на член/участник или потребител във връзка с техни клиенти със спонсориран достъп или пряк достъп до пазара.

з) Поддържане на архив

- Платформите за търговия следва да поддържат архив на своите политики и процедури, свързани с ПДП/СД и всички съществени инциденти, свързани с търговията чрез СД. Архивът следва да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения на платформата за търговия. Пазарните оператори и инвестиционните посредници, управляващи многостранни системи за търговия, следва да съхраняват архива поне 5 години. Пазарните оператори, управляващи регулирани пазари, следва да го съхраняват поне толкова дълго, колкото се изисква от техния национален компетентен орган.

Насока 8. Организационни изисквания за инвестиционни посредници, които предоставят пряк достъп до пазара и/или спонсориран достъп

Приложимо законодателство. Член 13, параграфи 2, 5 и 6 от ДПФИ и от член 5 до член 9, членове 13 и 14 и член 51 от Директивата за прилагане на ДПФИ

Обща насока

1. Инвестиционните посредници, предлагащи ПДП/СД на клиенти (клиенти с ПДП/СД), са отговорни за търговията на тези клиенти. Те трябва да установят политики и процедури, с които да гарантират, че търговията на тези клиенти е съобразена с правилата и процедурите на съответните платформи за търговия, до които се изпращат поръчките на тези клиенти, и позволява на инвестиционния посредник да изпълнява задълженията си съгласно ДПФИ и друго съответно законодателство на Съюза и национално право.

Подробни насоки

2. При спазването на общата насока инвестиционните посредници следва да вземат под внимание поне следното:

а) Надлежни проверки на клиенти с пряк достъп до пазара/спонсориран достъп

- Инвестиционните посредници трябва да извършват надлежни проверки на потенциалните клиенти с ПДП/СД в зависимост от риска, свързан с естеството на клиентите, мащаба и сложността на техните потенциални дейности по търгуване и услугата, която се предоставя. Когато е целесъобразно, надлежната проверка може да обхваща въпроси като обучението и компетентността на лицата, въвеждащи поръчки, контрола над достъпа за въвеждане на поръчки, разпределянето на отговорността за работата по отношение на действията и грешките, начините на търгуване/поведението на клиента в миналото (когато е приложимо) и способността на клиентите да изпълняват финансовите си задължения към посредника. В процеса на надлежната проверка инвестиционните посредници могат да вземат под внимание дали потенциалният клиент подлежи на регулиране съгласно директива, националното законодателство на държава-членка или съгласно правото на трета държава и тяхната дисциплина в миналото по отношение на компетентните органи и платформите за търговия. Оценката от надлежната проверка следва да се преразглежда периодично.

в) Контрол преди търгуването

- i. Контрол преди изпълнението на поръчките на клиенти с ПДП/СД от видовете, посочени в параграф 2 от насока 4 относно организационните изисквания за инвестиционни посредници с цел стимулиране на честна и добре функционираща търговия в среда за автоматизирана търговия, включително вградено и автоматично отхвърляне на поръчки извън някои параметри.
- ii. Следва да съществува пълна яснота, че инвестиционният посредник има изключителното право да променя параметрите на контрола преди търгуването (т.е. клиент с ПДП/СД не следва да може да прави това).
- iii. Инвестиционните посредници, предлагащи ПДП/СД, могат да прилагат контрол преди и след търгуването, който се извършва от самия инвестиционен посредник, контрол, който се заплаща на външна страна, контрол, който се възлага на изпълнител или контрол, предлаган от самата платформа (т.е. това не следва да бъде контрол на клиента с пряк достъп до пазара/спонсориран достъп). При всички посочени случаи обаче инвестиционният посредник продължава да бъде отговорен за ефективността на контрола и трябва да носи изключителна отговорност за определяне на основните параметри.

в) „Открит“ или „нефилтриран“ достъп до пазара

- „Откритият“ или „нефилтриран“ достъп до регулиран пазар или многостранна система за търговия, когато поръчките на клиента не подлежат на контрол преди търгуването преди да бъдат изпратени до регулиран пазар или МСТ, е забранен съгласно ДПФИ. Следователно клиент със СД никога не следва да може да изпраща поръчка до платформа за търговия, без поръчката да бъде подложена на контрол от страна на инвестиционния посредник преди търгуването.

г) Наблюдение

- i) Наблюдението на поръчките (включително в контекста на различни пазари), което се изисква от инвестиционните посредници съгласно насока 4, следва да се прилага по отношение на целия поток от поръчки, включително този от клиенти с ПДП/СД, и по подобен начин системите, които се изискват от инвестиционните посредници съгласно насока 6 за установяване на евентуални случаи на пазарна злоупотреба (по-специално манипулиране на пазара), следва да се прилагат по отношение на поръчки и транзакции на клиенти с ПДП/СД.
  - ii) За да изпълняват тези задължения, инвестиционните посредници трябва да могат да разграничават поръчките и транзакциите на клиенти с ПДП/СД от други поръчки и транзакции на посредника.
  - iii) Освен това инвестиционните посредници следва да могат незабавно да прекратяват търгуването на индивидуални клиенти с пряк достъп до пазара/спонсориран достъп.
- д) Права и задължения на страните**
- Инвестиционните посредници следва да установят ясно правилата и задълженията на двете страни по отношение на услугата за ПДП/СД.
- е) Поддържане на архив**
- Инвестиционните посредници следва да поддържат архив в продължение на поне пет години за въпросите, засегнати в букви а)–д) по-горе, който да бъде достатъчно подробен, за да позволява на компетентните органи да следят изпълнението на съответните задължения. Той трябва да включва поне резултатите от надлежната проверка, извършена по отношение на потенциалните клиенти с пряк достъп до пазара/спонсориран достъп и последващите прегледи, както и правата и задълженията на двете страни по отношение на услугата за пряк достъп до пазара/спонсориран достъп.